

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN QUYẾT ĐỊNH THAM GIA BHYT HỘ GIA ĐÌNH TẠI THÀNH PHỐ PLEIKU, TỈNH GIA LAI

Nguyễn Thị Kim Tiên¹, Nguyễn Thị Hoàng Diệp¹

Ngày nhận bài: 15/6/2020; Ngày phản biện thông qua: 19/7/2021; Ngày duyệt đăng: 30/7/2021

TÓM TẮT

Bảo hiểm y tế (BHYT) là chính sách an sinh xã hội nhân văn, vì vậy rất cần sự ủng hộ của toàn xã hội để thực hiện tốt chủ trương của Đảng và quy định của pháp luật về BHYT. Trong bối cảnh giá dịch vụ khám chữa bệnh ngày càng tăng cao, BHYT hộ gia đình là sự lựa chọn tối ưu đối với mọi người vì chi phí khám chữa bệnh sẽ được hỗ trợ khi gặp rủi ro sức khỏe và mức phí sẽ giảm đối với gia đình có nhiều người tham gia. Tuy nhiên, tại thành phố Pleiku tỉnh Gia Lai vẫn còn 27,5% người dân chưa tham gia BHYT. Dữ liệu sử dụng trong nghiên cứu được thu thập từ 170 hộ gia đình tại thành phố Pleiku. Kết quả mô hình hồi quy nhị phân trong phần mềm STATA 14.0 cho thấy có 08 biến tác động có ý nghĩa thống kê đến quyết định tham gia BHYT hộ gia đình của người dân tại thành phố Pleiku bao gồm: kinh doanh, hôn nhân, niềm tin, tuyên truyền, khả năng chi trả, thu nhập, số lần khám chữa bệnh ngoại trú, tuổi. Từ những kết quả trên, các giải pháp được đề xuất nhằm nâng cao số người tham gia BHYT hộ gia đình trong thời gian sắp tới bao gồm chăm sóc tốt khách hàng tiềm năng, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, và mở rộng sự hợp tác cơ quan bảo hiểm và chính quyền địa phương.

Từ khóa: BHYT, hộ gia đình, hồi quy nhị phân, thành phố Pleiku.

1. GIỚI THIỆU

Hướng đến mục tiêu BHYT toàn dân và nâng cao chất lượng hệ thống y tế quốc dân, Bộ Y tế và Bộ Tài chính đã ban hành thông tư tính đúng và tính đủ chi phí khám chữa bệnh. Theo đó, giá dịch vụ khám, chữa bệnh được điều chỉnh tăng sẽ tác động trực tiếp đến người chưa có thẻ BHYT khi đi khám, chữa bệnh. Thông tư quy định mức giá tối đa, gồm chi phí trực tiếp và tiền lương đối với người chưa có thẻ BHYT, để bảo đảm bình đẳng, cùng một mức giá giữa người có thẻ BHYT và người không có thẻ BHYT (Bộ Y tế, 2017).

Chi phí khám chữa bệnh sẽ là gánh nặng đối với những người dân không có thẻ BHYT. Do đó, một trong những phương pháp được đưa ra nhằm khuyến khích tham gia BHYT của người dân là áp dụng BHYT hộ gia đình. Theo hình thức BHYT hộ gia đình, ngoại trừ những thành viên thuộc diện được Nhà nước hỗ trợ, cấp thẻ thì những thành viên còn lại phải tham gia BHYT. Mức phí tham gia BHYT hộ gia đình sẽ giảm dần đối với thành viên thứ 2, thứ 3, thứ 4... Hình thức BHYT hộ gia đình đã mang lại hiệu quả tích cực trong việc khuyến khích người dân tham gia BHYT trong thời gian vừa qua. Tham gia BHYT hộ gia đình, không những đảm bảo trong việc được điều trị khi có rủi ro xảy ra mà còn giúp hộ gia đình tiết kiệm được chi phí mua thẻ đối với những hộ có nhiều thành viên.

Năm 2020, thành phố Pleiku có dân số là 255.852 người (UBND thành phố Pleiku, 2021),

trong đó có 185.556 người tham gia BHYT, chiếm tỷ lệ 72,5%. Trong đó, tham gia BHYT theo hộ gia đình là 57.304 người chiếm 30% trong tổng người tham gia BHYT (BHXH tỉnh Gia Lai, 2021). Như vậy, hiện thành phố Pleiku còn 27,5% người dân chưa tham gia BHYT. Mặc dù, BHYT hộ gia đình không chỉ đảm bảo về việc khám chữa bệnh cho người dân mà còn giúp hộ tiết kiệm được chi phí tham gia khi hộ có nhiều thành viên. Nhưng mức tham gia BHYT hộ gia đình tại thành phố Pleiku vẫn rất thấp. Những đối tượng không tham gia là đồng bào dân tộc thiểu số, người lao động tự do. Những đối tượng không tham gia BHYT hộ gia đình thường là người đang khỏe mạnh, hoặc không có điều kiện kinh tế mua thẻ, hoặc không biết được lợi ích của việc tham gia BHYT hộ gia đình, hoặc không biết về thông tin cách thức mua thẻ. Điều này đặt ra thách thức to lớn đối với ngành BHXH của tỉnh Gia Lai. Giải pháp nào giúp BHXH tỉnh Gia Lai nâng cao số người tham gia BHYT hộ gia đình?

Trước nhu cầu cấp thiết đó, tác giả thực hiện nghiên cứu “Các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định tham gia BHYT hộ gia đình tại thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai”.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: BHYT, BHYT hộ gia đình, quyết định tham gia BHYT.

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Nông Lâm TP.HCM;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Kim Tiên; ĐT: 0905096439; Email: kimtien@hcmuaf.edu.vn.